

handlede Bestemmelse i Grundloven kunde stee Fyldest. Forsaavidt der er Tale om at ville give den nævnte Artikel i Grundloven den Betydning, som blev tillagt den, først af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) og nu nylig stærkere af det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (A. Hansen), da skal jeg blot bemærke, at den efter min Overbeviisning ikke alene ikke nærmest har Hensyn til det, hvorom her er Spørgsmaal, men aldeles ikke har Hensyn dertil. Den har ikke det Alleringeste dermed at gjøre. Forskjellen mellem Fæste- og Selveiendom berøres aldeles ikke af denne Artikel i Grundloven. Der staaer udtrykkelig: „Intet Lehn, Stamhuus eller Fideicommissgods kan for Fremtiden oprettes; det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de nu bestaaende kunne overgaae til fri Eiendom“. Der sigtes saaledes til det fideicommissariske Vaand, og ikke til Andet, men man kan bortfølsge alt Bøndergodsset fra et Lehn, Stamhuus eller Fideicommis, uagtet det fideicommissariske Vaand vedbliver at bestaae, og man kan paa den anden Side beholde hver Tønde Hartkorn af Bøndergodsset uden dog at hæve det fideicommissariske Vaand. En ganske anden Sag er det, hvorvidt der kan være tilstrækkelig Grund til at komme ind paa den Del, som er antydet i Grundlovens § 98, nemlig at hæve det fideicommissariske Vaand, men dermed har den her foreliggende Lov Intet at bestille.

Fscherning: Hvad den ærede sidste Taler sagde, er vist suidkommen rigtigt; men jeg troer, at han igjen ligeoverfor mig vil indrømme, at man meget lettere vil volig kunne afvente Ophævelsen af det fideicommissariske Vaand, naar det ikke i sin nuværende Form udstrækker sig over Fæstegodsset. Den Regjering, som ønsker — og det kan maastee være et ganske naturligt Ønske — at drage Ophævelsen af det fideicommissariske Vaand i Langdrag, afhjælper Banffeliggheden i en væsentlig Grad ved at udfille Fæstegodsset fra Fideicommisset og lade dette blive et Capitalfideicommis, hvad jeg troer vil blive uden Skade for Nogensomhelst. Den Anstuelse, at et Capitalfideicommis kan eksistere under Grundlovens Herredømme, maa jeg an-

see for saameget mere begrundet, som der, efter at Grundloven er given, er oprettet Stiftelser, der næsten maae kaldes Fideicommissfer. Efter min Overbeviisning ere Fideicommissfer, som ikke binde Fordeetendom indenfor en vis Form, maastee i sig selv slet ikke stadelige, og det er meget muligt, at de endog kunne være gavnlige; det er i Grunden kun en anden Arveform. Dermed siger jeg naturligvis ikke, at Grundloven ikke skal stee Fyldest, men jeg troer, at man kan dele den paaberaabte Paragraphs Fuldblyrdelse i to Dele; den ene bestaaer i at frigjøre Bøndergodsset for disse Vaand, at frigjøre de Capitaler, som ligge deri, og den anden er at hæve det fideicommissariske Vaand. Jeg vender imidlertid tilbage til det, hvormed jeg begyndte, idet jeg indrømmer, at den ærede sidste Taler har fremsat Sagen klart og rigtig.

L. Olsen: Maa jeg bede om Ordet.

Hall: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Før jeg giver Ordet til den næste Taler, skal jeg gjøre opmærksom paa, at en Forhandling om, hvorledes Grundlovens § 98 skal forstaaes i Forhold til Fideicommissfer, ikke hører til den foreliggende Sag og ikke kan fortsættes videre. — Folkethingsmanden for Præstø Amts 2den Valgkreds har Ordet.

L. Olsen: Det er udtalt, at Forslagsstillerne ikke skulde have noget Kjenndskab til de her omhandlede Godser, men jeg skal bemærke, at jeg i 13—14 Aar har været Synsmand paa Bemmetofte Gods ved adskillige Fæstesteders Overgang til Eiendom, og derved har jeg lært saavel den ene som den anden Omstændighed temmelig nøie at kjende, og navnlig Fæsternes Afgiftsforhold. Fæsternes svarede 8 Tdr. Korn og 50 Rd. om Aaret, samt i Indfæstning 2, 3 à 400 Rd., men efterat de nu have faaet deres Gaarde til Eiendom, er der ikke Faa, som svare 40 Tdr. Korn aarlig foruden et Par Hundrede Rigsdaler i Renter, og det kalder man en billig Overgang. Paa mange Steder maa der desuden svares Aftægt til gamle Folk, og de Vedkommende